

Sv. kyrkans roll som kulturbärare?

av Peter Sandblad peter.sandblad@bredband.net

I **Kreaprenörnytt** maj 2018 under rubriken

"Fortsatt reformation"

hänvisade LO till en artikel han skrivit i Kyrkans tidning jan 2018.

<https://www.kyrkanstidning.se/debatt/reformationen-av-kyrkan-maste-fortga>.

Detta tema spinner han vidare på i artikeln

"Sverige - Världens mest kristna

land" och som finns som pdf-fil på

[http://www.creapreneur.se/PROJEKT-](http://www.creapreneur.se/PROJEKT-Manniskans-exi.html)

[Manniskans-exi.html](http://www.creapreneur.se/PROJEKT-Manniskans-exi.html). under rubriken

"Aktuella artiklar och referenser".

I alla fall säger LO i maj 2018:

"Med detta debattinlägg i Kyrkans tidning vill vi starta dialog om Sv Kyrkans framtida roll.

*Ska Svenska kyrkan (6,2 miljoner medlemmar) behålla sin roll som ledande samhällsbärare måste hon samlar **ALLA** kristna **INTE BARA** de troende.*

Fortsätt anmäla intresse att delta i dialogen; Mailto: lo.landin@ebc.se "

Sedan flera år tillbaka har jag, till del i likhet med LO, kommit fram till att det behövs en kraft i samhället, som kan fungera ungefär såsom svenska kyrkan aktivt gjort fram 1750 talet eller så.

Därefter har kyrkans inflytande på oss medborgare allt eftersom i avtagande grad minskat fram till mitten av 1950-talet för att år 2000 helt skiljas ifrån staten.

Hur stort inflytande kyrkan har i dag och/eller skall ha, eller kan ha i dag och på vilket sätt detta kan ske, är frågan som LO aktualiserar.

Kyrkan har ju en fungerande organisation i hela landet.

Så om vi finner det såväl möjligt som önskvärt och att det finns människor som vill arbeta med sprida kyrkans kultur och värderingar och har ett fungerade approach för detta, så är det ju bara att sätta igång.

Mina funderingar kring kyrkan ledda bli till att jag hösten 2014 deltog i en hel universitetskurs i SENSUS, där vi skulle komma till klarhet med:

Varför finns religion? under ledning av **David Thurfjell**, nu professorn i religionsvetenskap.

Så när LO inbjöd till dialog om kyrkans framtida roll så framförde jag mina synpunkter om **Kyrkoengagemang** i ett mail till LO 7 maj 2018.

Brevet finns återgivet med några smärre korrigeringar här nedan. Men först några inledande ord.

Det LO föreslår är att svenska kyrkan i vår splittrade tid ånyo behöver komma in som en aktiv kulturell kraft och samhällsbärare. Anledningen till detta är att den sociala kohesionen i samhället på ett bekymmersamt sätt försvagats så vi blir allt mer isolerade ifrån varandra. Detta måste vi komma tillrätta med och därmed något vi kreaprenörer kan aktualisera undersöka och finna lösningar på.

Vi människor har fram till vår moderna tid alltid fungerat ihop och levt nära varandra. Vi gjorde det på många olika sätt, även innan den katolska kyrkan kom till nordnorden och blev en ny aktivt sammanhållande kraft i vår **kommunistiska** förindustriella samhällsorganisation.

Denna vår sammanhållning reformerades och nationaliserades och blev till en protestantisk gemenskap. Sedan mitten av 1800-talet är sammanhållningen under upplösning, i en allt snabbare takt, som dessutom accelererat de senaste decennierna i en yttre nyliberaliserande anda mot en allt starkare global ordning. Människor börjar nu runt om i världen aktivt göra upp mot denna ordning, utan att egentligen ha några genomtänkta förslag på vad som behöver göras.

I min förståelse måste vi se till att aktivera lokala ekonomiska krafter för att balansera upp den starka globala d:o och se till att det blir en fungerande balans mellan de globala och lokala krafterna.

Vi behöver må o få till en ”**glokal**” ordning där de

centrifugala nyliberala globalekonomiska krafterna balanseras av **centripetala** lokalekonomiska, och där *kommunitära, kommunalistiska* eller liknande politiska krafter, behöver komma till uttryck.

Detta är vad som behöver ske i den praktiska verkligheten. Men sedan är frågan om kyrkan och dess kultur kan komma in som en aktiv del i ett slags sammanhållande kitt, som jag uppfattat att LO är ute efter.

Frågan är om svenska kyrkans kulturella uttryck är något vi kreaprenörer bör ta fasta på och gå in för att främja som en framtida sammanhållande kraft i Sverige?

Om detta har jag fört fram nedanstående funderingar till LO, som ett inslag i den kreaprenöriella dialogen han inbjöd till och den kyrko-värderings-insats som bl a skall komma till uttryck lördagen 9 mars

Maillet den 7 maj 2018

Hej LO!

Om kyrkoengagemang

Du vill inleda en dialog om Kyrkans framtida roll i samhället som kulturbärare. För att detta skall kunna ske måste reformationen av kyrkan fortgå menar du. Den kom igång på 1500-talet och har så smått rullat på sedan dess.

På 1700-hudratalet så bröt sig ett sidospår ut, ur den högkyrkliga intellektuella och formalistiska ordning, som då etablerats. Det var en folklig fromhetsrörelse i namn av pietismen.

De som drev på i denna inriktning var människor som ville ta fasta på det andliga uttrycket.

Detta rullade på och på 1800-talet växte det s k frisinnet i Sverige fram ur pietismen och frikyrkorörelsen etablerade sig och liksom även nykterhetsrörelsen och det politiska frisinnet som fungerade tillsammans i Folkpartiet.

De frisinna grundade sin verksamhet på samhällsengagemang utifrån samvetets röst, **inre andlig utveckling och frihet**. Till del sammanföll deras inriktning med **Liberalernas yttre frihetsinriktning** utifrån liberal ideologi och materialistisk världsuppfattning.

I denna omvandling så försvann den andliga sidan av Svenska kyrkan till den frireligiösa

och kvar i kyrkan var de administrativa kulturella uttrycken.

Fram till början av 1950-talet så fungera kyrkans sammanhållande funktion på ett tydligt sätt i kyrkokommunerna.

Men sedan kom religionsfriheten tätt följd av en radikal kommunreform och med den en allt snabbare upplösning av så väl det

lokala sociala sambanden i samhället och med den de kyrkliga d:o.

I dag är kyrkan mer vilsen än någonsin och håller på med alla möjliga aktiviteter bara för att hålla själarna, eller snarare medborgarnas kroppsliga uppenbarelse kvar i kyrkbänkarna.

Du vill alltså nu komma in och medvetet få kyrkan att bli den kulturförening den egentligen är och har varit hela tiden, i och med att de arbetat utifrån det kulturella uttryck bibeln gör.

Mänsklig kultur kom igång och drivs fram med ordets makt.

I kyrkan brukar man säga att "I begynnelsen var ordet", liksom för att markera sin kulturlighet s a s.

Men problemet är att deras kulturlighet begränsas till bibeln och dess imperativ att vi skall ta hand om våra medmänniskor och göra goda gärningar, vilket naturligtvis är en resurs i dagens samhälle. Det är detta kyrkans kulturarv och värderingar du vill ta fasta på.

"Vi behöver precis som alla andra i världen tillgång till ett existentiellt språk för att hantera livets djupaste frågor" på ett tidsanpassat sätt verkar du mena.

Får man kyrkliga människor att förstå att de är med i en kulturförening, så kanske man kan få dem till att bli ideologiskt kristna och ägna sig åt kyrklig samvaro och välgörenhet.

Men nu vill de också vara andliga.

Det de menar med andlighet, och hur man skall bli mer av det är mycket förvirrande. Ju mer man går in i det kyrkliga tänkandet desto mer förvirrade verkar människor bli om sin uppfattning om vad andlighet är

och hur man kan utveckla sitt andliga uttryck.

Och lika illa verkar det vara med alla tre abrahamitiska religionerna.

Går du till östliga religioner så har de andligt utvecklande praktiker att direkt erbjuda den andligt sökande.

Men inte så i kyrkan.

Besökte i lördags den s k Klimatriksdagens tredagars-sammankomst

i Aula Magna på universitetet.

Miljöorganisationer var där och förevisade sin verksamhet.

Den organisation som presenterade det mest ambitiösa materialet var Svenska kyrkan.

"Värna jorden som Gud älskar" hette en skrift, "Vi är kallade att rädda jorden" i en annan, så det verkar som Kyrkan i första hand håller på att bli en miljöaktiv organisation.

Är det denna aspekt du tänkte gå vidare med eller vad?

Talade med en kvinnlig präst i den på stället mest ambitiösa presentationsarrangemanget.

Talade om situationen i kyrkan och menade på att den verkligen är förvirrad och jag kan inte förstå vad som kan göras för att få användbar ordning på den inom rimlig tid, men hon höll inte med mig.

Det är nog mycket enklare och bättre att starta något helt nytt i stället.

Vill man göra det i kristliga former så är det bättre att starta en helt ny kyrka utformad på det sätt man vill ha den, men jag tror reformationen gått så lång att det är dags att ta helt nya tag.

Varför inte gå vidare på miljöinriktningen och ge upp Jesus och allt tjafs om bibeln och allt med den.

Man kan ju direkt ta fasta på miljön och börja fira det vi alla har gemensamt som är naturens uttryck.

Vi skippar det kristna inslaget och i stället börjar fira sommarsolståndet och "dag-jämnings-dagarna" och sedan bygga på med lite lämpliga helger av konfessionslöst slag.

Sedan kan man bygga vidare utifrån detta och knyta an till big bang som vår tids skapelseberättelse och gå vidare ifrån det.

Humanisterna försöker bli till en ersättning för religionen och man skulle kunna knyta an till dessa.

Problemet är emellertid att de reducerat tillvaron till en newtoniansk materiellt urverk och människan till en mekanistisk varelse.

Vi behöver ta fasta på en mera hel och andlig förståelse av tillvaron ör att ha något att gå vidare med.

Jag tror alltså inte att man kan nå speciellt långt med att reformera kyrkan.

Bättre då att starta något helt nytt.

Lämpligt för Kreaprenör närmare granska vårt industrijordbruk och flykten ifrån landsbygden och hur vi bäst skall komma tillrätta med dessa problemområden.

Ha det bra i sommarvärmen hälsar

Peter Sandblad.